

Ecaterina Oproiu

Comedii cu nisip în dinți

EDITURA
SemnE

București
2014

CUPRINS

Cuvânt înainte	11
NU SUNT TURNUL EIFFEL	15
<i>Pseudocomedie</i>	
CERUL ÎNSTELAT DEASUPRA NOASTRĂ.....	103
<i>Piesă în două părți</i>	
INTERVIU.....	149
<i>Piesă autocritică</i>	
PARLEZ-MOI D'AMOUR	227
<i>Comedie cu flori de mac</i>	
O CINĂ ROMANTICĂ	267
<i>Comedie bufă</i>	
FURNIZORII CURȚII REGALE.....	315
<i>Comedie cu iz japonez</i>	

**NU SUNT
TURNUL
EIFFEL**

Pseudocomedie

tradusă
în 12 limbi
și
în 18 versiuni

PERSONAJELE

EA

EL

BĂTRÂNUL DOMN

TANȚI

MANȚI

TUDORICĂ

SILVIA

BĂIATUL

FEMEIA GRASĂ

FEMEIA ÎNFIPTĂ

BĂRBATUL ZĂPĂCIT

FATA CU LIGHEANUL

MOAȘA

UN SPECTATOR DIN LOJĂ

UN SPECTATOR DE LA BALCON

VOCI DE TOATE VÂRSTELE

GLASURI DE COPII

PARTEA ÎNTÂI

1

PE-AICI; PE DINCOLO

În momentul în care se stinge lumina, începe să se audă o răsuflare greoaie de motor care urcă o râpă accidentată.

Pocnete, zornăituri, clănțănit metalic, iar apoi, chițăitul unui claxon sugerează apropierea celui mai rablagit autobuz din țară. Nu se vede, dar, dacă s-ar vedea, toată lumea ar chicoti, așa cum se chicotește în fața fotografiei de logodnă a bunicilor.

Zgomotul se accentuează și, pe măsură ce este mai aproape, începe să crească și un fel de rumoare.

În întunericul absolut, o masă de viețuitoare se agită, țipă. Vocile par ale unor călători care s-au trezit, noaptea, în mijlocul unei catastrofe. Probabil, așa țipă și pasagerii transatlanticelor sfărâmate de ghețari. Replicile care urmează nu trebuie să fie pronunțate distinct. Este o hărmălaie din care se aud fragmente:

Voci (femei, bărbați, bătrâni, copii):

- Pe-aici!
- Pe dincolo!
- Prin față!
- Prin spate!
- Pe dedesubt!
- Pe deasupra!

Nevastă răzbunătoare: Tică, Tică, ce mi-ai făcut tu, Tică!
Autoritate uzurpată: Tovarăși, tovarășeilor, nu intră decât cei de importanță republicană.

Glas în exercițiul funcțiunii: Loc! Loc! Eu sunt pe linie de roșii. Nu-nțelegi, cetățene?!

Bătrâna bigotă: S-a înrăit lumea, Doamne! S-a-nrăit!

Copil răpit: Mămico! Mămico! Mie să mi-o dați pe mămica mea...

Panicardul: Oameni buni, nu stârniți panică, oameni buni!

Femeie nevricooasă: Geanta! Geanta! Șofer, nu pleacă nimeni până nu găsesc geanta...

Birocrat cu țâfnă: Am să reclam, am să reclam. Unde-i, domnule, capabilitatea organelor?

Un glas afumat și umanitar: Oltenii, oltenii, domnule, sunt dați dracului...

– Pe-aici!

– Prin față!

– Prin spate!

– Pe dedesubt!

– Pe deasupra!

Motorul pornește din nou, păcăind, tușind, clănțănind.

În urma lui, toate glasurile au amuțit, afară de:

Un glas afumat (indignare blândă): Carevasăzică, plecară! Plecară și mă lăsară... Lăsară olteanu-n drum... Păi oltenii, oltenii, dom'le, sunt dați dracului... Până acum, toți vardiștii fură olteni... Tot Bucureștiul fu plin de olteni... Te-nșelau din ochi și strigau: „Să dea Dumnezeu cin' dă lipsă la cântar să n-aibă, în casa lui, lipsă”... Oltenii, dom'le... și mai ales cei din Vâlcea, de unde sunt eu, sunt dați dracului. *(Vocea se aude din ce în ce mai slab. Liniștea măreată pune, din nou, stăpânire peste tot. În sfârșit, lumină)*

SUNTEM ÎN MATO GROSSO?

Lumină perpendiculară, egală, albă. Scena este goală. Dacă urea, scenograful poate să adauge câteva elemente de atmosferă, dar autorul n-are nevoie, deocamdată, decât de un stâlp, ușor înclinat, cu o tăbliță care să indice o stație IRTA.
Pe scenă: El cu o servietă și Ea cu un geamantan. Amândoi au aerul buimăcit.

El (*adunând de pe jos conținutul servietei*): ... S-a dus...

Ea (*adunând de pe jos conținutul geamantanului*): S-a dus...

El: N-o fi ultima?

Ea: Ba ultima!

El: Cum, ultima? (*Alarmat.*) Duduie, eu n-am timp de glume...

Ea (*imuabil*): Ultima!

El (*cuprins de neliniște*): Tovarășă... Domnișoară... Duduie...
gândește-te bine... poate...

Ea (*im placabil*): Ultima!

El (*cuprins de panică*): Poate că nu ești documentată... poate nu cunoști problema...

Ea (*inexorabil*): Ul-ti-ma!

El (*cuprins de deznădejde*): Ultima?! N-am putea găsi, la Sfat, o motocicletă?

Ea: Nu se poate! Avionul Sanepidului vine numai dacă ai sarcină extrauterină.

El: N-am decât sarcini pe linie de utece!

Ea: Atunci, nu se poate!

El: Nu mai spune mereu „nu se poate”. „Nu se poate” e un nonsens. Ceva ca „Avansați înainte!”, ceva ca „Urcă sus!”.

Ea (*privindu-l pentru primă oară*): Ooo! Pariez că ești instructor de pionieri! De altfel, ai și un facies special... Semeni cu... cu...

El (*n-are chef*): Tovarășă... duduie... n-am timp...

Ea: Dar ai un gen care mă interesează...

El (*privind-o fix*): Să știi că reciproca teoremei nu-i adevărată! Cunosc partitura: pantaloni negri... pulover negru... breton negru... muzică neagră... Îl adori pe ăsta... pe... cum îi spune?...

Ea: Pe Belafonte?

El: Pe Belafonte, să spunem, dar habar n-ai cine-a fost Chamberlain.

Ea: Chamberlain? Chamberlain? Pe onoarea mea, ai intuiție. (*Pe melodie, ca în „Umbrelele din Cherbourg”*.) E urlatore sau suspinatoare?

El: Tovarășă... duduie... n-am timp...

Ea: Cum, n-ai timp? Cursa următoare trece de-abia mâine dimineată.

El (*lovit în moalele capului*): Ce-ai spus? Mâine dimineată? Fii serioasă, domnișoară... duduie... tovarășă... După-masă am examen. E ultimul examen.

Ea: E ultima cursă!

El: Dumnezeule, Maică Precistă... atunci trebuie să alerg, să găsesc o soluție... o mașină...

Ea: Mașina s-a dus...

El: Un marfar?

Ea: N-am văzut linie ferată.

El: O șosea?

Ea: Cine știe unde-i șoseaua?

El: Cum, cine știe? Dar ce, suntem în Mato Grosso?... Ne-am rătăcit în pampas?... Partea grea e până ajungi la șosea. Când ai pus piciorul pe șoseaua națională, este ca și cum ai ajuns... Lume multă, motociclete, autocamioane, turisme. Te-agăți de cineva și... (*Face semn de rămas-bun.*) Adio!

Ea (*copil părăsit pe treptele bisericii*): Cum „adio”?

El: Adio, adică la revedere. (*Pe muzică.*) Au revoir, arrivederci, bye-bye!

Ea (*nu-și crede urechilor*): Bye-bye? Care bye-bye?

El (*cu un glas care cere scuze*): Dacă n-o pornesc acum, sunt un om sfârșit.

Ea: Cum, sfârșit?

El: Sfârșit, adică neeterminat. (*Accent de argou studentesc.*) Adios muchachos! (*Dă să plece.*) Âdio!

Ea (*neliniștită*): Domnule... tinere... tovarășe...

El: Vă rog...

Ea (*cu feminitate*): O să se întunece.

El: Să nu vă îngrijați! E un fenomen natural. Pe planeta noastră, din 24 de ore în 24 de ore, așa se întâmplă mereu: se întuneacă!

Ea (*arătând pustietatea din jur*): Eu nu-s de aici.

El: Zău? Dar de pe ce planetă sunteți?

Ea: Parcă au intrat toți în pământ. Habar n-am unde sunt... Aici, am coborât doar ca să schimb cursa... Am coborât și-am rămas pe jos. Curios! Trec pe-aici o dată pe săptămână și acum nu pot să mă descurc. Nu știu unde-i satul... Nu știu unde-i șoseaua...

El: Dacă nu m-aș grăbi, v-aș aștepta. Zău, v-aș aștepta. (*Scuzându-se.*) Dar dumneavoastră, dumneata ai tocuri. Eu am examen... (*Se retrage cu spatele.*)

Ea: Dar tocurile nu contează... Eu pot să alerg pe tocuri...
(*Demonstrează într-un mod jalnic.*)

El: Tovarășă... domnișoară... duduie... crede-mă... e ultimul examen! Și asistentul e un canibal. E mai mult decât un canibal. E un imbecil. Acum trebuie să fug... să mă grăbesc... să trag tare...

Ea: Foarte bine! „Tragem” împreună.

El: ...drumul e prost...

Ea: N-avem încotro...

El: ... am s-o iau peste câmp... Pe câmp sunt băltoace, mărăcini...
O să vi se ducă ochiurile de la ciorapi.

Ea: Sunt indeșirabili.

El: S-ar putea să mă rățăcesc... să ne rățăcim...

Ea: O să ne orientăm după mușchiul copacilor, după turlele bisericilor.

El: Care bi...? (*Alt ton.*) Tovarășă... duduie... crede-mă, nu se poate!

Ea (*cu tonul lui*): „Nu se poate” e un nonsens...

El: Scuză-mă... știi... (*Se aude în depărtare un cățelandru.*)

Ea: Mi-e frică...

El: Dacă nu-l lovești cu pietre, nu-ți face nimic.

(Lătratul se apropie.)

Ea: Dar mi-e frică...

El: Totul este să nu-l întărați. *(Cățelul e aproape de tot.)*

Ea *(sărindu-i de gât și ținându-l strâns)* Mi-e fricăăă!

El *(capitulează)*: Binee! *(Îi arată să-și ia geamantanul și pornesc la drum împreună, dar fiecare în altă stare de spirit.)*

3

UN CAP DE AZBOCIMENT

Ea (cu geamantanul), El (cu servieta) merg pe drumul care pare nesfârșit pentru că e mereu la fel. Câmp... câmp... și plop.

Plopi așezați geometric, militărește.

El *(aproape patetic)*: Aici a fost catastrofa. Mă înțelegeți?

Ea *(dă din cap automat)*.

El: Din cauza asta am făcut insomnii și coșmaruri... A avut o soartă oribilă!

Ea *(aprobă mereu cu capul, dar rămâne mereu în urmă)*

El: A fost marcat, de la început, cu stigmatul infamiei.

Ea *(gest mașinal)*

El *(ridicând vocea, ca într-o ceartă personală)*: Cui i-ar fi trecut prin cap că betonul poate fi și „frumos”? Că uzina, uzina sinistră ca o închisoare în zi de Paște – uzina asta poate avea ceva comun cu arta? Înțelegeți?

Ea *(trăgând geamantanul ca pe o piatră de moară)*: Da, da... Uzina... Paștele... Închisoarea...

El *(revendicativ)*: Capitaliștii l-au compromis! *(Pe alt ton, uitându-se la ceas.)* La 4 începe examenul. La 4 fix intră prima serie: Anghel, Almăjan, Biju... *(Revenind.)* Întâi l-au compromis și pe urmă l-au degradat. *(Întorcându-se spre ea.)* Știi ce cere betonul?

CUM MIROASE UN COMPARTIMENT DE TREN, NOAPTEA

Merg mereu. Se opresc puțin să răsuflă, într-un fel de zăvoi, cu un copac răsturnat și câțiva pari încrucișați, în semn că pe acolo a stat, cândva, un gard.

El (*uitându-se la ceas*): La cinci, intră seria a doua... Seria a doua e întotdeauna C-ul: Constantinescu Anton, Constantinescu Virgil, Constantinescu Tren. Auzi idee, să te cheme „Tren”. (*Pauză.*) Ți place să mergi cu trenul?

Ea (*mărșăluind ca un infanterist la manevre*): Ce-ntrebare! Cu trenul... cu drezina... cu bou-vagon.

El (*sprijinit de rămășița de gard și privind peste pari ca printr-o fereastră*): Ți-ar plăcea să fim acum în tren, lângă fereastră, pe culoar?

Ea (*intrând în joc*): Nu! Nu vreau pe culoar. Pe culoar trebuie să stai în picioare.

El: Păcat! Pe culoar e o fereastră deschisă. Habar n-ai ce efect produce o fată despletită în fața unei ferestre pe care scrie „*È pericoloso sporgersi*”.

Ea: De unde știi?

El: Mi-a spus bunica mea, înainte de a închide ochii... (*Alt ton.*) Pe culoar există întotdeauna un călător enigmatic, un călător care fumează trist, un călător care caută fericirea.

(Ea și El stau în spatele gardului ca îndărătul unei ferestre de tren. Se aude o locomotivă şuierând, apoi zgomotul roților. Pletele ei flutură poetic.)

El (*jucând scena călătorului care încearcă să intre în vorbă*): Nu vă trage?... Nu vă e sete?... Fumați? (*Brusc.*) Domnișoară, vă plac copiii? (*Zgomotul roților vine în prim-plan.*)